

ГАЗЕТА
ВETERANІВ ВІЙНИ

Пам'ятаємо про загиблих, піклуємося про живих

Третій Тост

2021 рік • ЧЕРВЕНЬ • № 11-12 (683—684)

Офіційно

ЧЕРГОВЕ «ПРОСТЕ РІШЕННЯ СКЛАДНИХ ПРОБЛЕМ»?

ГОЛОВІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ РАЗУМКОВУ Д. О.

Шановний Дмитре Олександровичу!

На розгляд до Верховної Ради України від Кабінету Міністрів України 11 червня 2021 р. надійшов проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг», реєстраційний № 5651.

Це вже не перша спроба унормування та «монетизації» пільг, встановлених різним категоріям громадян України чинним законодавством.

Кабінет Міністрів України за виконанням і поданням Міністерства соціальної політики замість системного підходу до вирішення проблем і соціальних гарантій держави щодо верств населення, які мають переваги у суспільстві, зокрема ветеранів війни, військової служби, військовослужбовців, ліквідаторів, жертв техногенної катастрофи і нацистських репресій, пропонує законопроект, який обурює громадян України.

Цим законопроектом Кабінет Міністрів України пропонує замінити пільги з оплати проїзду (а також деякі інші пільги, наприклад, на оплату за користування телефоном, на оплату комунальних послуг для військовослужбовців) виплатами в грошовій формі тим категоріям українців, які мають право на такі пільги. При цьому повноваження щодо цього питання пропонується делегувати органам місцевого самоврядування.

Не знаходячи раціональних комплексних рішень в інтересах збереження соціальних гарантій держави для ветеранів, Кабінет Міністрів України запропонував чергове «просте рішення складних проблем», здійснив спробу переключити відповідальність на органи місцевого самоврядування і військово-цивільні адміністрації, залишив невирішеними низку важливих питань.

Наприклад, у проєкті пропонується для всіх категорій громадян «універсальна» формула:

«Пільги, передбачені пунктами №, №, № частини № цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації.»

Подібне формулювання приведе до порушення прав ветеранів, зниження рівня соціальних гарантій, що неприпустимо згідно з вимогами Конституції України.

Далі:

– органи місцевого самоврядування і військово-цивільні адміністрації, які створюються тимчасово, відносяться до різних гілок влади і мають різні по-

вноваження щодо керування економічними і соціальними процесами та їх фінансування;

– не визначається рівень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій, які мають приймати «відповідні рішення»;

– необхідно наголосити, що єдиним джерелом утримання військовослужбовців є Державний бюджет, і отримання інших додаткових надходжень до грошового забезпечення військовослужбовців, крім творчої і педагогічної діяльності, не повинно бути;

– не врегульовано питання користування пільгами мешканцями одних населених пунктів на території інших, тому що відповідні рішення органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій будуть відрізнятися;

– не вирішено питання нормування поїздок різними видами транспорту по території України;

– не вирішено питання забезпечення пересування за межами України (в межах СНД) відповідно до чинних міждержавних угод, з яких Україна ще не вийшла;

– не розглянута диференціація транспортного сполучення для сільської місцевості між селищами та об'єктами територіальних громад (ТТ) і районними центрами;

– не розглянута диференціація транспортного сполучення для великих і малих міст України та їх географічного розташування.

Тільки перші повідомлення про наявність і реєстрацію даного законопроекту викликали обурення багатьох верств населення України, перш за все, неспроможності виконавчої влади знайти раціональне рішення в інтересах своїх громадян.

З метою попередження нових актів незадоволення, в яких об'єднуються громадяни України, ветерани війни і військової служби при моральній підтримці військовослужбовців, ліквідаторів і жертви Чорнобильської катастрофи, жертви нацистських переслідувань, просимо Вас дати доручення ризиково оцінити якість законопроекту № 5651 та висловити особисту думку як народного депутата про доцільність повернення його суб'єкту законодавчої ініціативи як такого, що суперечить Конституції України і виконаний лише формально на виконання плану законопроектної роботи.

Сподіваємось на Ваш авторитет Голови Верховної Ради України у вирішенні цього питання.

З повагою,

за дорученням Правління УСВА
голова УСВА С. ЧЕРВОНОПИСЬКИЙ

Проект закону №5651 читайте на 2-й стор.

Сергій ДЕМСЬКИЙ, Світлана ЧОРНА, Сергій ЧЕРВОНОПИСЬКИЙ, Анатолій Горлов, Віктор БОНДАР.

НАГОРОДА ЗА ВАГОМЕ СЛОВО

Журналістів подеколи називають бійцями інформаційного фронту. І в цьому, власне, немає перебільшення.

В ОСТАННІ РОКИ у лексиконі політиків, політологів, експертів з'явилися такі терміни: «засоби інформаційної війни», «сили інформаційних операцій», «нейролінгвістичне програмування засобами дезінформації і маніпуляцій», «деморалізація через ЗМІ». Російсько-українська інформаційна війна розпочалася набагато раніше за окопну. Проти нашої держави вона ведеться усіма можливими засобами, а її жертвами стають не лише українці.

Моральний дефолт суспільства в цілому, окремих верств чи груп, спровокований цілеспрямованими пропагандистськими кампаніями, як і моральний нігілізм, що демонструє зневіру, неконтруктивність і духовно роззброєне суспільне свідомість, не менш небезпечні, ніж відкрита збройна агресія.

Україна, що восьмий рік обстоює зі зброєю в руках свою незалежність і територіальну ці-

лісність на Донбасі, воює в умовах гібридних війн, які дозволяють завоювати територію без військових операцій і бойових зіткнень. Протистояти агресору може грамотна державна інформаційна політика, виважене, чесне, патріотичне журналістське слово.

Саме таке слово є візитівкою парламентської газети «Голос України», що вже 30 років стоїть на позиціях української державності. За самовідданий труд працівники редакції, серед яких головний редактор газети Анатолій Горлов, заступник головного редактора Сергій Демський, журналісти Віктор Бондар, Ольга Вауліна, Світлана Чорна, Олександр Пекий, відзначені медалями. Нагороди журналістам вручив Герой України, голова Української Спілки ветеранів Афганістану Сергій Червонописький.

Фото Юрія ПЕРЕБАСВА.

С Днем медицинского работника!

НАША ЖИЗНЬ – В ИХ НАДЕЖНЫХ РУКАХ

Украина отмечает День медицинского работника в третье воскресенье июня. Мы с особым почтением и уважением относимся к медицинскому персоналу всех уровней от санитарок, медсестер, врачей и до ученых всех специальностей и специализаций, отдаем должное их заслугам, понимая, что наша жизнь в их добросовестных руках.

ИМЕННО ОНИ, рискуя своей жизнью и здоровьем, борются за жизнь и здоровье незнакомых им людей. Теряя свои жизни, они сохраняют жизнь на Земле, не задумываясь над тем, что совершают подвиг во имя всего человечества.

Как же все это похоже на подвиги медицинского персонала в период войны в Афганистане в отношении каждого из нас!

В трагических событиях в Афганистане в 1979–1989 годах военная медицинская служба приняла самое широкое участие. На пике численности, достигнутом в 1986 году, она включала в себя 8 госпиталей (2,5 тыс. коек), 4 медицинских батальона (440 коек), 5 медицинских рот (250 коек), 2 поликлиники, 3 санитарно-эпидемиологических отряда, 1 центр реабилитации военнослужащих, перенесших инфекционные заболевания (1,5 тыс. коек). Еще 1,5 тыс. сверхштатных коек было развернуто на территории СССР для приема раненых и больных из 40-й армии.

Чтобы обеспечить эвакуацию раненых и больных с территории

Афганистана, было сформировано 2 звена самолетов в санитарном варианте (2 Ил-18 базировались на аэродроме Ташкент, а 2 Ан-12 – на аэродроме Фергана).

С точки зрения медицинского обеспечения, 50% всех раненых были легкими и средними, а другие 50% – тяжелыми. Из-за широкого распространения миного оружия преобладали четаные раны.

Особенностью Афганистана была тяжелейшая санитарно-эпидемиологическая обстановка. За годы войны 115 тыс. советских военнослужащих перенесли гепатит, 31 тыс. – тиф, 140 тыс. – другие инфекционные заболевания. В значительной степени эта печальная статистика была связана с неудовлетворительным качеством питьевой воды. Вот почему внимание военных врачей 40-й армии уделялось ее очистке и обеззараживанию.

В таких сложных условиях советским военным врачам в Афганистане удавалось вернуть в

(Окончание на 5-й стр.)

УХВАЛЕНО

підготовлений Мінвeterанів проєкт розподілу КМУ «Про розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей на 2021 рік». Це дасть можливість забезпечити житлом 44 особи з інвалідністю першої-другої групи з числа учасників бо-

ЖИТЛО ДЛЯ ВETERANІВ

44 учасники бойових дій на території інших держав отримують грошову компенсацію на придбання житла, повідомляє Міністерство у справах ветеранів України.

йових дій на території інших держав, а також членів їх сімей. На ці потреби буде здійснено перерозподіл 50 мільйонів гривень.

Мінвeterанів – головним розпорядником субвенції і відповідальним виконавцем цієї бюд-

жетної програми було здійснено розподіл коштів субвенції пропорційно поданої регіональними органами соціальної захисту населення інформації про потребу у наданні грошової компенсації.

ЩО ЧЕКАЄ ПІЛЬГОВИКІВ?

УРЯД МАЄ НАМІР МОНЕТИЗУВАТИ ПІЛЬГИ НА ПРОЇЗД І КОМУНАЛКУ

9 червня Кабінет Міністрів України схвалив законопроект, який передбачає монетизацію пільг на проїзд у громадському транспорті та комунальні послуги. Законопроект розробили в Міністерстві соціальної політики за окремим дорученням глави уряду Дениса Шмигала від 27 квітня.

ЗГІДНО з пояснювальною запискою до документа, на сьогоднішній день законом № 1774 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» вже передбачено, що пільги з оплати проїзду можуть надаватися і в грошовій формі в розмірах і порядку, встановлених Кабінетом Міністрів.

Проект стосується пільг на оплату проїзду в транспорті. При цьому безкоштовний проїзд за пред'явленням відповідного посвідчення скасовується.

Як відомо, документом вносяться зміни відразу до 8 чинних законів, якими передбачені пільги з оплати проїзду в транспорті, а

також деякі інші пільги (по оплаті послуг зв'язку, установці квартирних телефонів, квартплаті тощо) для наступних категорій громадян: ветерани війни; ветерани військової служби, органів внутрішніх справ і т. д.; особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; жертви нацистських переслідувань; особи з інвалідністю; батьки військовослужбовців, які загинули, померли або пропали безвісти під час проходження військової служби; реабілітовані особи; діти з багатодітних сімей.

Зокрема, законопроект пропонується: пільги для вищевказаних категорій громадян замінити

грошовою компенсацією; делегувати органам місцевого самоврядування право самим приймати рішення про виплату такої компенсації, а також визначати порядок і розмір компенсації.

Як повідомляють у Кабміні, такий механізм сприятиме адресності надання пільг, виходячи з можливостей місцевих бюджетів.

До речі, комунальні підприємства «Київський метрополітен» і «Київпастранс» зробили заяви про збитки на тлі епідемії коронавірусної інфекції і закликали владу столиці або виділити їм додаткові фінансові кошти з бюджету, або переглянути вартість проїзду в бік підвищення. У Київській міській адміністрації підтвердили, що тарифи на проїзд у громадському транспорті столиці можуть переглянути. Однак перевізники повинні надати аргументацію такого рішення.

Марія ТУПІК.

ЩОРІЧНА ВИПЛАТА ДО 5 ТРАВНЯ: ЯКА ПРИЧИНА ЗАТРИМКИ І ЩО МОЖЕ ЗМІНИТИСЯ

Кореспонденту АрміяInform у Секретаріаті Кабінету Міністрів України вдалося дізнатись, що саме Міністерство соціальної політики організує виплати до 5 травня і цього року відомство виділило на це майже 1 мільярд 370 мільйонів гривень. Згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» видатки на це передбачені у сумі 1 мільярда 382,5 млн гривень і прописані у бюджетній програмі, де чітко вказується категорія громадян України, котрі претендують на таку щорічну соціальну виплату.

Нагадуємо, що 8 квітня 2021 року Кабмін постановив виплатити до 5 травня ці суми в таких розмірах:

– особам з інвалідністю внаслідок війни та колишнім малолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 14 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, визнаних особами з інва-

лідністю внаслідок загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин: I групи – 4421 гривня; II групи – 3906 гривень; III групи – 3391 гривня;

– учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності та колишнім неповнолітнім (яким на момент ув'язнення не виповнилося 18 років) в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, а також дітям, які народилися в зазначених місцях примусового тримання їхніх батьків, – 1491 гривня;

– особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, – 4421 гривня;

– членам сімей загиблих і дружинам (чоловікам) померлих осіб з інвалідністю внаслідок війни, дружинам (чоловікам) померлих учасників бойових дій, учасників війни та жертв нацистських переслідувань, визнаних за життя особами з інвалідністю внаслідок загального захворювання, трудового каліцтва

та з інших причин, які не одружилися вдруге, – 966 гривень;

– учасникам війни та колишнім в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, особам, яких насильно вивезено на примусові роботи, дітям партизанів, підпільників, інших учасників боротьби з націонал-соціалістським режимом у тилу ворога – 612 гривень.

Переважає частина осіб, яка мала отримати ці кошти від держави, – учасники бойових дій і постраждали під час Революції Гідності. З об'єктивних причин ці виплати затримують, проте їх виплатять усім, кому вони належать, до середини осені.

У Міністерстві у справах ветеранів України повідомили, що наразі у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня» (реєстр. №

5089 від 17.02.2021). Його суть полягає у врегулюванні питання розмірів щорічної грошової допомоги.

Пропонується встановити для учасників бойових дій в розмірі 90% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (станом на 2021 рік ця сума становить 1592 гривні). Для осіб з інвалідністю внаслідок війни і колишніх малолітніх в'язнів концентраційних таборів, визнаних особами з інвалідністю: I групи – 270%; II групи – 240%; III групи – 210%. Для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, – 270%; для учасників бойових дій, неповнолітніх в'язнів концентраційних таборів – 90%; для членів сімей загиблих і дружин (чоловіків) померлих осіб з інвалідністю внаслідок війни, померлих учасників бойових дій, учасників війни та жертв нацистських переслідувань – 55%; для учасників війни й колишніх в'язнів концтаборів – 35%.

Якщо за ці зміни проголосують у Верховній Раді до 15 липня 2021 року, дія закону вступить в силу вже з 1 січня 2022-го.

Віктор АНУФРІЄВ,
кореспондент АрміяInform.

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У статті 38¹ Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 21, ст. 252 із наступними змінами):

1) у частині другій слова «за наявності посвідчення чи довідки, зазначених у цьому Законі, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

2) доповнити статтю частиною такого змісту:

«Пільги, передбачені цією статтею, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

2. У статті 6 Закону України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 22, ст. 262 із наступними змінами):

1) в абзаці четвертому частини п'ятої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

2) доповнити статтю частиною такого змісту:

«Пільги, передбачені абзацом четвертим частини п'ятої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

3. У Законі України «Про статус соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178 із наступними змінами):

1) у статті 20:

у пункті 15 частини першої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 15, 19, 28 частини першої цієї статті, а також пільги щодо знижки плати за користування телефоном, передбачені пунктом 11 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

2) у статті 21:

у пункті 9 частини першої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 4, 5, 9 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

3) у статті 30:

у пункті 1 частини третьої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 1, 9 частини третьої цієї статті, а також пільги щодо знижки плати за користування телефоном, передбачені пунктом 8 частини третьої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, вій-

ськово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

4. У Законі України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 15, ст. 190 із наступними змінами):

1) абзац другий пункту 5 статті 12 після слів «користування квартирним телефоном» доповнити словами «на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

2) у пункті 4 статті 14: у першому реченні слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи

«Пільги щодо плати за користування та встановлення домашнього телефону, передбачені пунктами 7, 12 частини першої цієї статті, а також пільги, передбачені пунктом 10 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

6. Статтю 9 Закону України «Про основи засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 18 із наступними змінами) доповнити частиною такого змісту:

«Пільги щодо плати за користування та встановлення домашнього телефону, передбачені пунктами 7, 12 частини першої цієї статті, а також пільги, передбачені пунктом 10

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 7, 8, 10, 21 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

3) абзац другий пункту 17 частини першої статті 6³ викласти в такій редакції:

«Пільги, передбачені цим пунктом, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

4) у статті 6⁴: абзац другий пункту 19 частини першої виключити;

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 8, 19 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

10. У статті 13 Закону України «Про охорону дитинства» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 30, ст. 142 із наступними змінами):

1) у пункті 4 частини шостої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

2) доповнити статтю частиною такого змісту:

«Пільги, передбачені пунктом 4 частини третьої і пунктом 4 частини шостої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

11. У Законі України «Про автомобільний транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 32, ст. 273 із наступними змінами):

1) у частині другій статті 29 слова «пільгові перевезення пасажирів та» виключити;

2) у частині першій статті 31 слова «перевезення пільгових пасажирів та» виключити;

3) статтю 37 виключити;

4) в абзаці четвертому частини другої статті 39 слова «(для пільгового проїзду – посвідчення особи встановленого зразка чи довідка, на підставі якої надається пільга)» і «та документи для пільгового проїзду» виключити;

5) в абзаці другому частини другої статті 41 слова «за наявності права пільгового проїзду – відповідне посвідчення чи довідку, на підставі якої надається пільга», виключити;

6) у другому реченні частини другої статті 42 слова «а для осіб, які користуються правом пільгового проїзду, – з моменту посадки в автобус», виключити;

7) абзац другий частини першої статті 60 виключити.

12. У пункті 8 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 2, ст. 25) слова «, телефоном, послугі із встановлення квартирних телефонів; проїзду усіма видами міського, приміського та міжміського транспорту» і «; пільгового капітального і поточного ремонту власних жилих будинків і квартир» виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2023 року.

2. Кабінету Міністрів України в шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону: привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.

Проект, внесений Кабінетом Міністрів України

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг № 5651 від 11.06.2021

обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

доповнити пункт абзацом такого змісту: «Пільги, передбачені цим пунктом, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

5. У Законі України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425 із наступними змінами):

1) у статті 12: у пункті 7 частини першої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 7, 17, 19 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

2) у статті 13: у пункті 7 частини першої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 7, 8, 10, 21 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

3) абзац другий пункту 18 частини першої статті 14 викласти в такій редакції: «Пільги, передбачені цим пунктом, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

4) у статті 15: абзац другий пункту 20 частини першої виключити;

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 8, 20 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

5) статтю 16 доповнити частиною такого змісту:

частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

7. У Законі України «Про транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446):

1) третє речення частини другої статті 7 виключити;

2) абзац десятий частини першої статті 12 виключити.

8. У Законі України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 40–41, ст. 249 із наступними змінами):

1) у пункті 11 частини першої статті 6 слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

2) статтю 7 після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту: «Пільги щодо знижки плати за користування квартирним телефоном, передбачені пунктом 6 статті 6 цього Закону, а також пільги, передбачені пунктом 11 статті 6 цього Закону, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації».

У зв'язку з цим частини п'ятої і шостої вважати відповідно частинами шостою і сьомою.

9. У Законі України «Про жертви нацистських переслідувань» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 24, ст. 182 із наступними змінами):

1) у статті 6¹:

у пункті 7 частини першої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

доповнити статтю частиною такого змісту: «Пільги, передбачені пунктами 7, 17, 18 частини першої цієї статті, надаються на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації»;

2) у статті 6²:

у пункті 7 частини першої слова «за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – також електронного квитка, який видається на безоплатній основі» виключити;

Наша история

ЛЕГЕНДАРНЫЕ КОМАНДУЮЩИЕ 40-й ОБЩЕВОЙСКОВОЙ АРМИИ ТУРКЕСТАНСКОГО ВОЕННОГО ОКРУГА

Генерал-полковник
ГЕНЕРАЛОВ
Леонид Евстафьевич

Генерал армии В. И. Вареников:

«Генерал-лейтенанту Леониду Евстафьевичу Генералову, который принял армию от Ермакова, надо было удержать захваченную инициативу частями 40-й армии. И с этой задачей он справился.

Особо успешно вел боевые действия в провинциях. Лично являясь храбрым и энергичным человеком, он мотался по всему Афганистану, побывал во многих переплетах, рискуя своей жизнью. И, несомненно, это положительно сказалось на ходе боевых действий».

Генерал-полковник В. А. Меримский, предствитель Министрства обороны СССР, координировавший многие операции 1980–1984 годов:

«Такие люди, как Леонид Евстафьевич, в тяжелой обстановке и сами не дрогнут, и подчиненных заставят держаться до последнего».

Генерал-лейтенант Л. Е. Генералов из выступления в Кабуле на военно-научной конференции:

«Примером наиболее крупной и результативной операции 1984-го может служить та, что проведена в долине реки Панджшер. В результате ее была разгромлена группировка мятежных сил на северо-востоке страны, перекрыт основной маршрут снабжения бандформирований оружием и боеприпасами с территории Пакистана».

Имя Леонида Евстафьевича всегда упоминается в числе тех «афганских» генералов и офицеров, которые не только успешно планировали и руководили боевыми действиями частей и подразделений, но и умели беречь людей.

Командир 56-й одшбр полковник В. М. Чижиков:

«Л. Е. Генералов жестоко спрашивал с тех, кто ложно пытался оправдать потери, подхалимством и лизоблюдством добывал ордена и звания. Сам человек редчайшего мужества, он никогда не прятался за спины солдат. Летел туда, где было невыносимо тяжело, где крайне трудно было разобраться в обстановке.

Честный и принципиальный, он никогда не был слепым исполнителем чужой воли. Рискую собственной карьерой, он на Военных Советах требовал решение афганской войны перевести в русло политики и прямо говорил, что военные выполнили поставленную задачу и контролируют весь Афганистан, и дело за политиками. Все, что далее смогут военные, это залить кровью весь Афганистан и превратить его в безжизненную пустыню.

И теперь можно, наконец, представить себе какие мы могли бы иметь потери, если бы нами не руководили такие люди».

Главный военный советник президента Республики Афганистан генерал армии М. А. Гареев (1989–1990 г.г. после вывода советских войск из Афганистана):

«По данным Генерального штаба ВС СССР, через Афганистан прошло 620 тысяч человек. Прошли десятки тысяч офицеров, служивших в 40-й армии, бывших советниками в афганской армии,

Родился 3 мая 1937 года в селе Вазьянка Спасского района Горьковской области в крестьянской семье. С 1954 года – на службе в Советской Армии. Окончил военное училище в Ленинграде. Служил командиром взвода, роты, батальона. Окончил Военную академию имени М. В. Фрунзе. В 1972–1974 годах командовал мотострелковым полком в Прикарпатском военном округе. Окончил Военную академию Генерального штаба Вооруженных Сил СССР. Командовал мотострелковой дивизией.

Воевал в Афганистане, с 1982 года служил в должности первого заместителя командующего, а с 4 ноября 1983 по 19 апреля 1985 года – командующего 40-й армией в составе Ограниченного контингента советских войск.

В апреле 1985 года назначен первым заместителем командующего войсками Прикарпатского военного округа.

С 1988 года генерал-полковник Л. Е. Генералов – начальник Высших офицерских курсов «Выстрел» (Солнечногорск Московской области).

Скорпостижно скончался 13 августа 1991 года в возрасте 54 лет. Похоронен в Москве.

КОМАНДАРМ БЫЛ ТАМ, ГДЕ ТРУДНЕЕ ВСЕГО

Материалы СМИ и публикации

но «настоящими афганцами» считаются только те, кто служил при определенном начальстве. В Москве, например, немало проводится встреч и других мероприятий с участниками афганской войны, но приглашаются на них, в основном, лишь «афганские конники и малоземельцы». Никто уже не вспоминает командующих 40-й армии Ю. В. Тухаринова, Б. И. Ткача, В. П. Дубынина, И. Н. Родионова, В. Ф. Ермакова, Л. Е. Генералова».

Военный историк генерал-майор А. А. Ляховский:

«40-я армия, ведя боевые действия с вооруженными формированиями оппозиции на протяжении всей войны, если говорить по большому счету, в боях с мятежниками действовала успешно. Хотя при этом и приходилось испытывать немалые трудности, тяготы и лишения, ибо воевать там пришлось в очень сложных географических и климатических условиях. Горно-пустынная местность, высокие и низкие температуры воздуха, резкие их перепады, недостаток кислорода, отсутствие воды и нормальной пищи, инфекционные болезни и многое другое привнесло дополнительные сложности в эту войну. Разгром наиболее крупных группировок мятежников и базовых районов оппозиции осуществлялся проведением крупномасштабных операций (всего их было проведено 420)».

«Всего за годы афганской войны советские войска вместе с внутренними и пограничными потерями убитыми, умершими от ран и болезней, погибшими в результате различных происшествий 14433 человека: армия – 13833, подразделения КГБ – 572, МВД – 28 человек. Кроме того, погибло 180 и было ранено 664 человека из числа военных советников, специалистов и переводчиков, работавших в афганских вооруженных силах, 584 специалиста безвозвратно потеряли другие министерства и ведомства. Общее количество раненых составило 49985 человек. 38614 из них были возвращены в строй после лечения, 6669 человек остались инвалидами. 287 человек по сегодняшний день продолжают числиться без вести пропавшими. Ведя скорбный счет, мы не в праве забывать и тех «афганцев», кто ушел из жизни уже после возвращения на Родину.

В 1991 году от сердечного приступа скончался Леонид Евстафьевич Генералов. А в ноябре 1992-го не стало другого командующего 40-й армией 1986–1987 г.г. генерала армии Виктора Петровича Дубынина, который умер на высоком посту начальника Генерального штаба ВС РФ от тяжелой болезни. И здоровье их было подорвано в Афганистане».

Ветеран Афганской войны полковник К. Хриченко «Четвертый командарм-40»:

«С началом Великой Отечественной войны отца Леонида как водителя грузовой машины забрали на работы в Нижний Новгород.

род. А затем Евстафий Иванович воевал на Дальнем Востоке. Дед, Иван Васильевич, прошел и Первую мировую, и Гражданскую войны. Мать Леонида военной зимой простудилась и тяжело заболела. Мальчик остался сиротой. Воспитанием внука больше занимались бабушка и дедушка по линии матери.

В Красноармейской школе он участвовал во всех мероприятиях, помогал в создании стенгазет. Классный руководитель в старших классах Нестерова Евдокия Федоровна, пройдя военный путь, учила детей радоваться жизни, быть энергичными.

После выпуска из 10 класса с 1954 года Леонид в Советской Армии, в 1954 году поступил в Ленинградское военное училище. Затем поднимался по ступеням службы и образования: окончил Военную академию имени М. В. Фрунзе, Академию Генерального штаба ВС СССР. В Прикарпатском военном округе командовал взводом, ротой, батальоном, полком, дивизией.

В 1975 году об опыте командира полка подполковника Леонида Генералова рассказал очерк «На главном направлении», опубликованный в сборнике Воениздата «Правофланговые».

В Афганистане – с октября 1982 года в должности первого заместителя командующего 40-й армией. Через год, 4 ноября 1983 года вступил в должность командующего 40-й ОА. Он стал четвертым по счету командармом.

Первый заместитель командующего армией всегда в войсках. Генералов на собственном опыте убеждается, что в Афганистане нет и не может быть мелочей. Он требует от командиров и политработников настоящей, а не показной заботы о людях. И сам показывает пример такого отношения.

Командарм генерал-лейтенант В. Ф. Ермаков писал в служебной характеристике: «С первых дней вступления в должность показал себя энергичным, грамотным, знающим генералом. Очень быстро вник в проблемы армии, уяснил её задачи, способы и формы ведения боевых действий, порядок подготовки к ним личного

состава. Смелый, решительный, вдумчивый организатор, прилагающий максимум усилий по сохранению жизни личного состава».

Вступив в должность командующего армии, Генералов не изменил своим привычкам. Строгий, часто суровый с подчиненными командарм, отправляя в войска офицеров штаба армии, требовал: «Помните, прежде всего – забота о людях. У солдат и офицеров должно быть все необходимое для нормальной жизни. Вне зависимости от того, где они находятся: в пунктах постоянной дислокации или в охране. На боевых действиях обеспечить горячее питание. При первой возможности – мыть людей, выдавать чистое белье, привозить почту, письма, газеты. С политработников – особый спрос. Вы должны быть всегда с личным составом, воспитывать, помогать, объяснять, контролировать, жить одной жизнью с подчиненными и знать их проблемы, нужды, запросы, помогать их решать!»

В 1983 году советские военные гарнизоны начали превращаться в благоустроенные городки со всей необходимой инфраструктурой: жилыми помещениями, столовыми, медицинскими частями и учреждениями культуры. В больших и маленьких гарнизонах оборудовали бани. На боевые действия привозили специальное оборудование для помывки личного состава. Питание и медицинское обслуживание находилось под самым строжайшим контролем командования.

В ротах создавались ленинские комнаты, в частях – комнаты боевой славы и мемориалы погибшим. В армейском Доме офицеров в начале 1985 года от-

крылся музей 40-й армии. Командарм требовал хранить память о сослуживцах – живых и погибших. Уже тогда Леонид Евстафьевич понимал значение традиций для каждой части, для каждого, даже самого маленького подразделения.

Везде, где возможно, спутниковое телевидение принимает московские каналы. В дивизиях – собственные газеты. В 40-ю приезжают Иосиф Кобзон, Эдита Пьеха, Александр Розенбаум и другие знаменитые артисты. Они поют и перед тысячной аудиторией, и в малосенных палатах госпиталей для одного-двух человек. Командарм требует, чтобы их выступления увидели как можно больше людей, прекрасно понимая, что одними приказами и политзанятиями боевой дух не работает.

Но, конечно, прежде всего, Генералов был военачальником. Командарм был там, где труднее всего.

Всем, кто служил под началом Леонида Евстафьевича, кто видел его не только на служебных совещаниях или в кабинете за рабочим столом, но и на боевых действиях, всегда запомнился этот военачальник с лицом русского крестьянина, характером лидера и интеллектом аналитика. Он требовал максимальной точности и достоверности в докладах. А четкая, жесткая постановка боевых задач не позволяла усомниться в правильности принятых им решений и отданных приказов.

Как у всякого незаурядного человека, у Леонида Евстафьевича был жесткий характер и высочайшая требовательность. Но при этом главным его отличием было умение ценить и уважать людей, воздавать должное достойным похвалы и призывать к ответу провинившихся. Его требовательность с пониманием воспринимали в войсках».

В 1985 году умудренного боевым опытом командарма назначают первым заместителем командующего войсками Прикарпатского военного округа.

А дома его, как и всех нас, ждала семья. Жена Евгения, с которой они не расставались с 1956 года, ждал сын Сергей, офицер, который пошел по стопам отца и служил в Югославии в составе миротворческих сил.

Леонид Евстафьевич щедро передавал свои знания и опыт молодым офицерам. В 1988 году он возглавил Высшие офицерские курсы «Выстрел» – одно из старейших и прославленных военных учебных заведений страны.

За неделю до путча торопился из Львова в Москву, возможно, зная о готовившихся событиях. Но сердечный приступ сразил его на трапе военного самолета 13 августа 1991 года в возрасте 54 лет генерал-полковник Л. Е. Генералов ушел из жизни полный планов на будущее и надежд...

Подготовил к печати
В. АБЛАЗОВ.

Источники:

<http://www.rodina-portal.ru/people/details/id/2468>

<http://www.veteran-no.ru/history/destiny/nash-komandarm/> Вареников В. И. Неповторимое. В 7 томах. Том 5. Часть VII. Афганистан. И доблесть и печаль. Чернобыль. – М.: Советский писатель, 2001. – 448 с.

Газета «Нижегородская правда» 05.07.2007.

В. Ерофеев, Д. Ерофеева. Правда о командующих.

Константин Хриченко, полковник в отставке, ветеран войны в Афганистане, член Союза журналистов. По материалам публикации: «Четвертый командарм-40 Леонид Евстафьевич Генералов».

В організаціях УСВА

ТУРБОТИ І ПЛАНИ ЧЕРНІГІВЦІВ

У приміщенні обласного молодіжного центру відбулося засідання правління Чернігівського обласного відділення Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) за участю голови УСВА Сергія Червонописського.

Крім членів правління, голів районних і міських організацій ветеранів Афганістану були запрошені директор департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації Олег Русін і заступник медичного директора КНП «Чернігівська обласна лікарня», депутат обласної ради Галина Синявська.

На початку зустрічі присутні оглянули розгорнуту тематичну фотоекспозицію Віктора Кошмала – члена Національної спілки фотохудожників України, яку відомий чернігівський фото-

майстер присвятив життєдіяльності ветеранської організації воїнів-інтернаціоналістів.

Відкриваючи засідання, очільник «афганців» Чернігівщини Олександр Соколов поіменно згадав усіх побратимів – членів

правління, які померли від ран і захворювань з часу попереднього засідання, присутні вшанували пам'ять всіх полеглих земляків під час війни в Афганістані, миротворчих операціях і в зоні проведення АТО-ООС на сході України.

Під час обговорення першим було розглянуто питання про внесення змін до складу правління, а потім найбільш виражені й наболілі – соціального захисту і медичного забезпечення ветеранів. Також багато уваги було приділено реорганізації структурних підрозділів районних ветеранських органі-

зацій в області у зв'язку з реформою адміністративно-територіального устрою Чернігівщини, яка вже днями набуває актуальності.

Одним із важливих питань, що розглянули на засіданні, було планування подальшої роботи обласної ветеранської організації, співпраці з органами державної влади і місцевого самоврядування.

Найголовніше, що під час спілкування з керівниками соціального захисту та структурного підрозділу медзакладу обласного рівня ветерани-«афганці» отримали відповіді майже на всі запитання, що стосуються подальшої співпраці, життя і побуту ветеранів війни і членів сімей загиблих побратимів.

Володимир БЕЛЯЄВ,
учасник бойових дій
в Афганістані.
Фото Віктора КОШМАЛА.

ЛЕБЕДИНЦІ ОТРИМАЮТЬ ЗЕМЛЮ

Левову частку проектів рішень кожної сесії Лебединської міської ради складають земельні питання. І в першу чергу вони цікавили місцевих воїнів-«афганців», які все ніяк не могли отримати землю як пільговики.

НА ПОЗАЧЕРГОВОМУ засіданні 11 сесії Лебединської міської ради теж розглянули земельні питання.

«Афганці», відклавши всі свої

справи, знову прийшли до сесійної зали, щоб пересвідчитися у рішеннях депутатів. У разі чергової відмови обіцяли вдатися до більш радикальних заходів. Ми-

нулого року вони стоячи влаштували акцію непокорі, а потім публічно вийшли із сесійної зали.

На щастя, депутати надали їм дозволу на розробку проектів землеустрою і відведення земельних ділянок для особистого селянського господарства для подальшої передачі у приватну власність, передає «Життя Лебединщини».

ВІДЛУННЯ НЕЗАБУТНЬОЇ ВІЙНИ

Спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) Шевченківського району Харкова провела урочистий захід у навчально-виховному комплексі №106 імені В. О. Кисіля.

випускників, яке розроблено «афганцями» району за підтримки міської ради. На зустрічі були присутні голова адміністрації Шевченківського району Харківської міської ради Володимир Котковський, матері героїв – Валентина Михайлівна Кисіль і Світлана

Семенівна Криуленко, воїни-інтернаціоналісти, педагоги і школярі.

Володимир Котковський привітав усіх з важливою подією. Голова організації ветеранів Афганістану Шевченківського району Михайло Биков наголосив,

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ комплекс носить ім'я випускника Володимира Кисіля, воїна-«афганця», який був нагороджений трьома медаллями «За відвагу». Випускник цієї школи учасник бойових дій в Афганістані Олександр Криуленко нагороджений орденом Червоної Зірки посмертно.

Зустріч було присвячено відкриттю Пам'ятного місця «Відлуння Афганської війни» на честь

СУМСЬКА
ОБЛАСНА РАДА

КОНСТРУКТИВНИЙ ДІАЛОГ

Відбулася робоча зустріч керівництва Сумської обласної ради з ветеранам Афганістану.

ГОЛОВА обласної ради Віктор Федорченко разом із першим заступником Олександром Стрельченком, заступником Валерієм Ісмаїловим і головою бюджетної комісії Олегом Медуницею зустрілися з головою «Сумської обласної організації Спілки ветеранів Афганістану» Анатолієм Линником, почесним головою СОО «СОВЕАФ» Володимиром Артюхом, головою Сумського обласного підрозділу ВГО «Ніхто крім нас» Дмитром Шиманом, головою громадської організації «Союз учасників та інвалідів АТО» Олександром Харченком і ветераном В'ячеславом Лук'яненком.

Очілює обласну організацію ветеранів Афганістану звернувся до керівництва області з проханням підвищити розмір щомісячної компенсації сім'ям загиблих з 1500 до 2500 гривень. Таке ж збільшення виплат ветерани Афганістану попросили для «афганців» з інвалідністю першої групи. Сьогодні на Сумщині таких родин

– 38, а ветеранів з інвалідністю першої групи – 14.

Важливою темою обговорення стало створення Координаційної ради у справах ветеранів при Сумській обласній раді.

«Ветерани Афганістану завжди йтимуть назустріч тим посадовцям, які опікуватимуться проблемами нашої бойової спільноти, не забуватимуть про родини загиблих. Нам необхідна така Координаційна рада, яка не буде політично заангажованою», – наголосив Анатолій Линник.

Також порушили питання будови «Алеї міст» біля меморіалу загиблим воїнам Афганістану. Проект робіт завершили ще 2009 року, тоді ж виділили 100 тисяч гривень.

Віктор Федорченко дав доручення створити ініціативну групу по роботі Координаційної ради й розробити положення, а також розглянути можливість допомогти ветеранам Афганістану з виплатами.

ОБГОВОРИЛИ ПРОБЛЕМИ

У рамках робочого візиту заступника голови Харківської обласної державної адміністрації Романа Семенуши на Красноградщині відбулася зустріч з активом громадських організацій воїнів-інтернаціоналістів району.

ЗА УЧАСТЮ ГОЛОВИ Красноградської районної державної адміністрації Віктора Войтенка, голови районної ради Володимира Птишника, міського голови Світлани Кривенко голови Харківської обласної спілки ветеранів Афганістану Віктора Рижкова обговорили проблеми, які найбільше турбують учасників бойових дій. Зокрема, земельні, питання соціального захисту і медичного обслуговування.

Валентина Михайлівна Кисіль подякувала організаторам зустрічі за пам'ять про тих, хто не повернувся з тієї війни, побажала усім мирного неба.

Володимир Котковський, Михайло Биков, Валентина Михайлівна Кисіль і Світлана Семенівна Криуленко разом з воїнами-інтернаціоналістами та учнями висадили дерева пам'яті на шкільному подвір'ї. Учні початкових класів висадили квіти.

Михайло БИКОВ,
голова організації.

В організаціях УСВА

ІЗ ПОКОЛІННЯ В ПОКОЛІННЯ

Секретар Харківської міської ради Ігор Терехов відвідав Музей-діярому воїнів-інтернаціоналістів.

лонтерську допомогу воїнам на передовій.

Ігор Терехов подякував воїнам-інтернаціоналістам за ак-

тивну життєву позицію. «На вашу долю випало дві війни: одна – Афганська, а друга – та, яка йде зараз. Подвиг, який ви здійснили в Афганістані, має передаватися з покоління в покоління, щоб наші діти та онуки не забували про це. Ви добре знаєте, що таке війна, і тому зараз допомагаєте бійцям ООС. Я вдячний вам за те, що ви зробили колись в Афганістані, і за те, що робите зараз. Міська влада, я особисто підтримуватимемо вас всім, чим зможемо. У нас завжди були хороші дружні стосунки, і вони продовжуватимуться», – наголосив Ігор Терехов.

ГОЛОВА громадської організації Московського районного відділення Харківської міської спілки ветеранів Афганістану Микола Овчаренко провів для гостей екскурсію й розповів про численні експонати, зібрані в музеї за довгі роки.

З початком бойових дій на Донбасі багато «афганців» відправилися на фронт і деякі загинули там. Їм у музеї присвячено екскурсію. Ті ж, хто залишилися в тилу, продовжують надавати во-

Заступниця голови Київської обласної ради Тетяна Семенова провела роботу зустріч із головою Київської обласної організації Української Спілки ветеранів Афганістану Олександром Янковським.

ЙШЛОСЯ про соціальну підтримку воїнів-«афганців», ініціативу і сприяння в діяльності організації. Зокрема, Олександр Янковський зазначив, що торік матері, сини яких загинули під час неоголошеної війни в Афганістані, вперше не отримали грошової допомоги. Нині на Київщині мешкає 45 таких жінок.

Олександр Янковський акцентував увагу й на підтримці діяльності громадської організації, говорив про необхідність внесення змін до програми «Турбота», аби громадські організації ветеранів змогли сплатити кошти за комунальні послуги приміщення, в якому розташовуються.

«Ми підтримуватимемо воїнів-«афганців», а тому ініціюватимемо, аби депутати внесли необхідні зміни до комплексних цільових програм», – підбила підсумки зустрічі заступниця голови Київської обласної ради Тетяна Семенова.

ПІДТРИМУЮТЬ ВЕТЕРАНІВ

С Днем медицинского работника!

НАША ЖИЗНЬ – В ИХ НАДЕЖНЫХ РУКАХ

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

строй 82% всех раненых и 99% всех заболевших.

Как же удавалось достичь столь высоких показателей? Дело в том, что 85–90% раненых, выполнявших боевые задачи в горах, эвакуировались вертолетами. Благодаря этому 93% раненым первая медицинская помощь была оказана в первые 30 минут после ранения, а первая врачебная помощь – в первые 6 часов. Для того, чтобы «правило золотого часа», как называют медики скорейшее оказание помощи раненому, было непрерываемым, в боевых порядках войск всегда можно было встретить человека с медицинской сумкой.

Особая роль в медицинском обеспечении советских войск принадлежала Центральному госпиталю в Кабуле. Ежегодно в этом учреждении оказывали помощь 3 тыс. раненых и больных, из которых 60% поступали из нижестоящих медицинских учреждений, а 40% были первичными. В госпитале выполнялось по 24 операции в сутки. Причем некоторые хирурги оперировали по 5–6 человек в день.

С 1979 по 1989 год советские военные хирурги провели более 10 тыс. операций афганцам – местным жителям.

Ежесуточно в Афганистан поставлялось по 7 тонн медицинского имущества, что составляло 0,2 % общего объема поставок 40-й армии. Благодаря этому на 5 медицинских складах и в подразделениях советских войск поддерживались запасы медицинского имущества, рассчитанные на 20 тыс. больных и раненых. В боевых условиях прошли испытания более 50 изделий военно-медицинского назначения.

За период военных действий в Афганистане, выполняя врачебный долг, погибли 46 офицеров медицинской службы, 29 медиков-прапорщиков.

Наиболее многочисленная категория военных медиков, погиб-

ших на Афганской войне, это рядовой и сержантский состав – фельдшеры, санитарные инструкторы, санитары, находившиеся непосредственно в боевых порядках своих подразделений. Они первыми оказывали медицинскую помощь на поле боя. Они же и погибали чаще других среди медиков: 13 фельдшеров, 183 санитарных инструкторов и санитаров, 40 внештатных санитарных инструкторов.

В Афганистане погибали и женщины, представляющие средний медицинский персонал (гражданские специалисты и врачи, медицинские сестры, лаборанты): 18 медиков-женщин среднего медицинского персонала, 3 врача и специалиста военных госпиталей.

Поименный список погибших медиков опубликован на странице ArtOfWar.

В наших рядах, помогая друг другу так же, как и в годы войны, успешно трудятся прославленные работники медицинской отрасли. Мы с гордостью называем их имена: Цыганок Г. В., Камалов Р. Х., Шугалевич О. В., Гурин А. В., Калниболотский В. Н., Виноградов Ю. В., Овчаренко Н. и другие.

Только в Деснянском районе Киева среди ветеранов войны зарегистрировано более 20 военных медиков, воевавших в Афганистане и других зарубежных странах, среди них Бельчин О. М., Болилий Ю. Г., Главачек А. Б., Гуз М. Л., Гурник Н. А., Дубинская Э. И., Житник В. А., Иванович И. Н., Ковбасенко А. В., Коржевская В. Н., Коржевский Л. В., Кошевой В. Н., Кривошей Л. Г., Мельник Т. Г., Новосельская Н. В., Пашкова Л. В., Подрубайло А. М., Сержантов Г. Н., Скира А. Б., Шкляревская Д. В.

Правление Украинского Союза ветеранов Афганистана (воинов-интернационалистов) искренне поздравляет всех медицинских работников Украины, которые, несмотря на «ветры перемен», «песчаные бури» реформ в медицине, продолжают добросовестно, а зачастую благотворительно, оказывать всю посильную медицинскую помощь ветеранам.

Желаем Вам, дорогие наши спасатели и спасители, самим выдержат и пережить эти не лучшие дни в жизни нашего сообщества.

С. ЧЕРВОНОПИСКИЙ.

Вітаємо!

Голова Херсонської обласної організації Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) Володимир Миколайович Білий успішно захистив дисертацію і йому присуджено науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук. Бажаємо успішного втілення всіх творчих і наукових задумів, наснаги в подальшому професійному зростанні у майбутніх наукових пошуках!

ПРЕС-СЛУЖБА ХОО УСВА.

ЗОЛОТЕ ПЕРО ВІННИЧАН

Заслуженому журналісту України, учаснику бойових дій в Афганістані Анатолію Гончару – 80!

АНАТОЛІЙ ГРИГОРОВИЧ народився 23 травня 1941 року в селі Селище Літинського району Вінницької області.

Випускник факультету журналістики Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Після завершення Донецького вищого військово-політичного училища – кадровий офіцер у військовій журналістиці.

Серед місць служби – Групи радянських військ у Чехословаччині, Польщі, Німеччині, полігон ядерних випробувань на архіпелазі Нова Земля. З лютого 1980 по травень 1981 року проходив службу в Обмеженому контингенті радянських військ в Афганістані: командир 109-го агітаційного загону 40-ї загальновійськової армії, редактор газети 108-ї мотострілецької дивізії.

У 1991–2010 – голова Спілки учасників бойових дій в Афганістані міста Вінниці.

Автор більше 20 книг, зокрема, Книги Пам'яті загиблих в Афганістані воїнів Вінницької області «Чорний тюльпан» (1998), «Чорний тюльпан-2» (2012), «Ми пройшли AFGAN» (1999), «Повірка, або «Афганці» Вінниці» (2000, 2002), «Авіатори. Книга пам'яті про загиблих в Афганістані військових авіаторів» (2004), «Вінничани – воїни-інтернаціоналісти, воїни-мироотворці» (2008), «Афганська неоголошена війна, або 20 років по тому» (2009), «В союставі обмеженого контингенту» (2013).

Заслужений журналіст України (2000 р.).

За активну громадську ді-

яльність і журналістську творчість нагороджений медалями й відзнаками Української Спілки ветеранів Афганістану. Лауреат обласних журналістських премій імені Костянтина Гришина (1998) та імені Олександра Гетьмана (2010), відзнаки Національної Спілки журналістів України «Золоте перо» (2010), літературно-мистецької премії «Кришталева вишня» (2010) за книгу «Коріння, або Ми – діти України».

Правління Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів), правління Вінницької обласної Спілки ветеранів війни в Афганістані, колеги – керівники громадських «афганських» організацій області, учасники бойових дій щиро вітають ювіляра з днем народження!

Вітаємо бойового товариша з ювілеєм. Бажаємо доброго здоров'я, сімейного благополуччя та всіляких газдрів. Успіхів у всьому!

Фестиваль

ПЕРЕМОЖНІ «ДЗВІНОЧКИ»

Вихованці недільної школи при храмі мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії взяли участь у гала-концерті Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Пасхальні дзвіночки».

ВДБУВСЯ цей визначний у духовному житті молодого покоління захід з благословення Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Онуфрія у Києво-Печерській Лаврі. Синодальний відділ УПЦ з соціально-гуманітарних питань провів гала-концерт з благодійною метою для своїх найменших підопічних: дітей-сиріт, з обмеженими функціональними можливостями і дітей воїнів ООС.

Конкурс проводився серед вихованців недільних шкіл з різних куточків України. І серед них продемонстрували свій мистецький рівень шепетівчани – п'ятнадцять учнів недільної школи при храмі мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії, настоятелем якого є воїн-«афганець», протоієрей Анатолій Вересюк, під керівництвом і наставництвом протоієрея, отця Федора Вересюка та вчительки Неоніли Малаціон.

Вихованці недільної школи стали переможцями у театральній номінації. Їх театральну по-

становку «Христос є Любов» схвально оцінено компетентним журі. За свої старання і таланти шепетівчани удостоєні третього місця серед двох сотень учасників. Їм вручили музичний центр.

Конкурс проходив онлайн у трьох номінаціях: театральній, хоровому та художньому. Діти з усієї України надсилали на конкурс відео своїх виступів. Загалом брали участь понад 200 колективів. А на завершення відбувся великий гала-концерт, – розповів протоієрей, отець Федір Вересюк. – І ці виступи несли велику радість як діткам з особливими потребами, так і учасникам, які відчували всю важливість події з її духовним змістом і силою добра.

Хочеться висловити велику вдячність усім благодійникам, які у міру своїх можливостей підтримали дітей. Діти, які взяли участь у фестивалі, – наше майбутнє. Віримо, що світ врятує добро, наша віра, любов і надія.

В. ВАСИЛЕНКО.

Афганістан сьогодні

УКРАЇНА ВИВЕЛА СВОЙ КОНТИНГЕНТ ІЗ АФГАНІСТАНА

Україна вивела з Афганістана своїх військослужащих, учасників операції НАТО «Решительная поддержка». Об этом говорится в заявлении Генерального штаба ВСУ.

В 2007 году третий Президент Украины подписал указ, которым разрешил участие в международной операции НАТО в Афганистане контингента из 10 военнослужащих Украины. После количества военных ВСУ возросло до 21 в 2010-м, 30 – в 2013-м. К концу 2014-го численность украинского контингента в Афганистане была уменьшена с 30 до 10 военнослужащих. В 2015 году, после прекращения операции НАТО, пятый президент утвердил численность украинского контингента в Афганистане в количестве 30 военнослужащих, позже его сократили.

В состав миссии НАТО в Афганистане входил 21 военнослужащий Вооруженных Сил Украины. Плановое возвращение состоялось в соответствии с решением НАТО по завершению деятельности миссии, которое было принято 14 апреля.

Основными задачами украинского национального персонала были исполнение обязанностей на должностях штабных офицеров в штабе миссии, ведение инженерной разведки путей движения,

объектов и местности, выполнение мероприятий по противодействию применению самодельных взрывных устройств и обезвреживание взрывоопасных предметов, дежурство в составе сил сводного отряда быстрого реагирования и тому подобное.

Українські грузові самолети компанії «Антонов» призначені для перевезення військової техніки з Афганістану.

Бундесвер в это время оставляет Афганистан в рамках вывода войск НАТО. В рамках миссии Альянса «Решительная поддержка» немецкая армия предоставила второй по численности контингент после США.

Состоялся телефонный разговор министра иностранных дел Украины Дмитрия Кулебы с афган-

ским коллегой Мохаммедом Ханифом Атамаром. Это был первый контакт глав украинской и афганской дипломатии с 2008 года.

«Україну і Афганістан об'єднують багаторічні зв'язи дружби і взаємного поваги. Українці підтримують афганців в їх прагненні відновити мир в країні і побудувати інклюзивне суспільство. Пришло час відкрити нову сторінку двосторонніх відносин на благо наших народів», – підкреслює Д. Кулеба.

В свою очередь, Атамар поддержал предложение провести в этом году консультации министерств иностранных дел с целью обсуждения практических шагов для развития сотрудничества Украины и Афганистана в политической, торговой, безопасностной и образовательной сферах.

Министры отметили существование значительных возможностей для участия украинских компаний в реализации инфраструктурных проектов Афганистана, в частности в регионах, пострадавших от вооруженного конфликта.

Глава МИД Украины назвал другие приоритетные направления сотрудничества: военно-техническое сотрудничество, обучение афганских студентов в Украине, поставки украинских продуктов питания для обеспечения продовольственной безопасности Афганистана.

Министры также обсудили сотрудничество Украины и Афганистана в рамках международных организаций, в частности ООН.

К середине июня США вывели из Афганистана более половины своих войск. Почти 13 тысяч единиц военного имущества передано для уничтожения. В распоряжение министерства обороны Афганистана официально передали шесть баз.

ВОЙСКА УХОДЯТ,

угроза расширения влияния террористов остается

ЗА ПОЧТИ 20 лет военного присутствия США, по официальным данным, потеряли в Афганистане около 2400 военных. Также погибли несколько тысяч подрядчиков из частных военных компаний, которые оказывали американской армии беспрецедентную поддержку. Афганские силы безопасности потеряли более 60000 человек. Стоимость военной операции США в этой стране составила по меньшей мере \$1 трлн: большая часть средств ушла на поддержку военной операции, около 10-15% отошли правительству Афганистана на реконструкцию страны.

Мнения об оценке американской военной кампании в Афганистане расходятся. С одной стороны, успехи есть: бен Ладен мертв, а «Аль-Каида» больше не совершала серьезных нападений на США. С другой – выход американцев до сих пор создает ряд угроз (эскалация насилия, рост терроризма, появление беженцев). Это значит, что несмотря на крупную финансовую и вооруженную поддержку, Западу так и не удалось создать безопасную обстановку в стране.

Обоснованные переживания появляются, поскольку уходит и НАТО. Талибан силен, как никогда, и растет угроза расширения влияния террористов. Действующему афганскому правительству не хватает сил, чтобы крепко удерживать власть.

Однако США и НАТО уходят, несмотря на все угрозы и обстоятельства. Директор ЦРУ Уильям Бернс говорит, что хотя военные возможности США в регионе уменьшатся после вывода, Вашингтон сохранит набор инструментов для противодействия терроризму. То есть некоторое присутствие все же будет: Вашингтон собирается продолжать поддерживать правительство Афганистана; ЦРУ, возможно, оставит определенное число агентов для сбора развединформации и борьбы с потенциальным возрожде-

нием «Аль-Каиды» и ростом влияния ИГ. Также обучение афганских сил безопасности и обеспечение безопасности некоторых объектов может лечь на плечи ЧВК.

И на их помощь действительно рассчитывает Байден.

Пока вывод войск продолжается, талибы уже празднуют победу. Они заявляют, что их цель – установить шариат в стране: «Кто бы ни выступил против нас, мы будем сражаться против них».

В заявлении по итогам встречи на высшем уровне, обнародованном главами государств и правительствами, участвовавших в заседании Североатлантического совета в Брюсселе 14 июня 2021 года, говорится о том, что миротворцы помогли Афганистану создать свои институты безопасности и предоставили учебную подготовку, консультации и содействие афганским национальным силам обороны и безопасности; они отныне будут полностью отвечать за обеспечение безопасности в своей стране.

Вывод войск не означает прекращения отношений с Афганистаном, открывается новая глава. НАТО будет и далее предоставлять учебную подготовку и финансовую поддержку афганским национальным силам обороны и безопасности; в том числе с помощью Целевого фонда Афганской национальной армии. НАТО продолжит дипломатическое взаимодействие и укрепление партнерства с Афганистаном.

Участники встречи подчеркнули, что продолжают поддерживать мирный процесс, осуществляемый самими афганцами и под их руководством, и призывают помочь Афганистану прийти к прочному всеохватному политическому урегулированию, которое положит конец насилию; гарантирует права человека всем афганцам, особенно женщинам, детям и меньшинствам; поддержит верховенство права; обеспечит, чтобы Афганистан никогда больше не служил прибежищем для террористов.

Дата

ЗАГИНУЛИ ЗАРАДИ ПЕРЕМОГИ

80 років тому розпочалася найкривавіша війна в історії людства

У серпні минулого року до мене звернулася громадянка Німеччини, колишня жителька Києва Маргарита Віталіївна Пивовар. Вона попросила знайти місце поховання її батька – Пивовара Віталія Павловича, який загинув 27 червня 1941 року в Львівській області. Через ОБД «Меморіал» перевірим інформацію.

ФРОНТОВЕ ДОНЕСЕННЯ І ДІЙСНІСТЬ

Виявилось, що згідно з фронтовим донесенням 22-ї авіаційної бомбардувальної дивізії від 12.07.41 бомбардувальник лейтенанта Пивовара В. П. збив фашистський винищувач 27 червня 1941 року біля міста Сокаль Львівської області. Разом з командиром загинув екіпаж літака: стрілець-бомбардир лейтенант Халіяк Іван Савелійович, повітряні стрільці-радисти сержанти Хайкін Яків Рувимович і Ляпін Іван Федорович.

У тому ж бою було збито ще два літаки з тієї ж ланки: лейтенанта Тарасова Дмитра Захаровича і лейтенанта Ляхова Іллі Олексійовича. Бомбардувальники виконали бойове завдання по нанесенню удару по колоні ворожої техніки і живої сили на трасі Сокаль-Грубешув-Томашув, але були атаковані месершмітами і збиті.

Вирішив організувати пошуки місця падіння літаків у Сокальському районі, залучивши ветеранську організацію ГУ ДСНС України у Львівській області (Штангет О. С.), курсантів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності за сприяння голови ветеранської організації Харчука А. І., пошукову організацію Львівської області «Пам'ять» (Горбач Л.). Однак пошуки не дали результатів. Як виявилось пізніше, інформація з фронтового донесення не відповідала дійсності, а потрібна обширна інформація була поряд – в історії екіпажу літака лейтенанта Тарасова Д. З. Незважаючи на це, я широ вдячний львів'янам за пошукову роботу.

Одночасно почав займатися пошуками родичів членів екіпажів. З

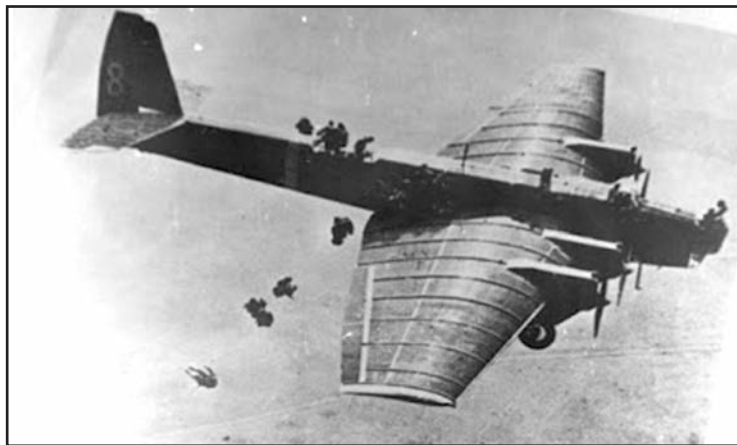
екіпажу Пивовара В. П. знайдено при активній допомозі ветеранської організації ГУ ДСНС України у Кіровоградській області (Яцула В. А.) дочку Халіяк І. С. – Олену Іванівну Воробйову, а також племінника Хайкіна Я. Р. – Бориса Михайловича Мазина. Вони не знали про місце загибелі родичів.

У ході пошукової роботи велику допомогу надала ветеранська організація ГУ ДСНС України у Дніпропетровській області (Чорногор В. В.) і завідувача бібліотекою села Зоря цієї ж області Гавронська С. О. Вдалося встановити, що стрілець-радист із екіпажу Тарасова Д. З. молодший сержант Ковальський Сергій Іванович не загинув, а вистрибнув з парашутом не у Львівській області, а в сусідній Волинській області недалеко від селища Іваничі й деякий час переховувався у місцевих жителів. Потім потрапив у полон, але втік і продовжував воювати. Після війни жив і працював у Дніпропетровській області.

Залишився живий також і лейтенант Пахомов П. О. з екіпажу лейтенанта Ляхова І. О. Проживав у Росії.

Жителі Іванічівського району підтвердили мою здогадку про падіння трьох літаків у їхньому районі в перші дні війни, причому, зазначили точне місце падіння літака Тарасова Д. З. – село Древині. Житель цього села Рокитський В. С. повідомив мені, що його батько відразу прибіг на місце падіння бомбардувальника і побачив біля нього тіло пілота з відірваною ногою. Він достав його документи, прочитав. У цей час до літака підбігли фашисти і забрали документи. На жаль, з часом він забув прізвище члена екіпажу бомбардувальника і, розповідаючи що історію сину після війни, зміг назвати лише місто Ростов, з якого той був родом.

Через архівні документи я перевіряв місце народження всіх 12 членів екіпажів. Встановив, що тільки один був родом з Ростова Ярославської області – лейтенант Єрмолін Борис Дмитрович, штурман ланки бомбардувальників, який був на борту літака Тарасова Д. З., хоч щодо нього та

стрілка-радиста з цього ж екіпажу ефрейтора Капустіна Дмитра Григоровича ходили й інші версії загибелі, зокрема, що вони вистрибували з парашутами, але на землі їх розстріляли фашисти. Тарасов Д. З. і Єрмолін Б. Д. поховані на військовому меморіалі у селі Іванічі.

Таким чином, встановлено район, де впали всі три бомбардувальники, про що повідомлено знайденим родичам загиблих членів екіпажів. Зараз проводиться підготовча робота з проведення розкопок волинськими пошуковцями на місці падіння літаків.

ГЕРОЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ЧИ ПРОСТО ГЕРОЇ?

У лютому цього року в п'ятому номері львівської газети «Експрес» було надруковано матеріал Віктора Дудара «Фантастичні радянські побрехеньки», де йшлося про екіпаж бомбардувальника Тарасова Д. З. Не може не відреагувати, оскільки теж займався вивченням його історії і маю по ній свою думку.

Тарасову Д. З. і Єрмоліну Б. Д., як стало відомо у ході пошукової роботи, посмертно було присвоєно звання Героя Радянського Союзу саме за цей – останній їхній бій. Згідно з архівними документами, підставою для присвоєння звання стало

успішне виконання ними бойового завдання по знищенню нацистських танків на трасі Сокаль-Грубешув-Томашув і те, що після ушкодження літака винищувачем противника Тарасов Д. З. направив його на колоні ворожої техніки, наказавши членам екіпажу вистрибувати з парашутами.

У цій статті львівський пошуковець Андрій Киринов – співзасновник ГО «Пошук літаків в Україні» стверджує, що ніякого вогневого тарану не було «у час тотальних поразок у СРСР множили подібні брехні, щоб підняти бойовий дух армії». За його висновками літак впав у болото, «...а дорога, якою могли рухатися танки, на відстані 300-400 метрів від місця падіння літака».

Я вивчив питання, наскільки дозволили мені можливості, в Іванічівському районі Волинської області, і, дійсно, всі місцеві жителі, з якими вдалося поспілкуватися, стверджували, що, за спогадами рідних, такого тарану не було.

Я за історичну правду. Це актуальна і болюча проблема у нашому суспільстві. Стаття у львівській газеті, починаючи з назви, написана у зневажливому тоні не тільки до радянської пропаганди, але й до загиблих членів екіпажу бомбардуваль-

ника, Такий тон принижує їх, кидає тінь на пам'ять про реальних офіцерів і солдат, які з честю виконали бойове завдання.

Хоч Тарасов Д. З. і Єрмолін Б. Д. не здійснювали таран ворожої колоні, я вважаю їх і Героями Радянського Союзу, і просто Героями з великої літери.

Вони летіли на виконання бойового завдання з аеродрому базування у місті Саки без прикриття винищувачів і розуміли, що летять майже на вірну смерть. Вони виконали бойове завдання, проявивши при цьому мужність і героїзм, віддали найдорожче, що у них було, – життя.

Якщо вони стали заручниками радянської пропаганди, то не потрібно тепер робити їх заручниками антирадянської пропаганди. Якщо комусь хочеться покритикувати радянську дійсність – критикуйте скільки завгодно, але не зачіпайте людей, які не винні в її негараздах.

Розповідаючи про мужність і героїзм військовослужбовців, не можна згадати також про долю дружини лейтенанта Халіяк І. С. із екіпажу бомбардувальника лейтенанта Пивовара – Глафіри Кононіви зі своєї дочки Олени Іванівни Воробйової. Мама померла, її взяв на виховання генерал Козлов.

Генерал Козлов Д. Т. (1896–1967) був відомим воєначальником у Червоній армії. Службу почав ще у царській армії. У міжвоєнний період – командир полку, начальник штабу, командир стрілецької дивізії.

Під час служби у Житомирі і Новоград-Волинському наприкінці 30-х років у нього в квартирі були відомі воєначальники Тухачевський, Карбишев, Якір та інші. Глафіра накривала їм стіл. Перед війною вона вийшла заміж за військового – Халіяк І. С.

У роки війни генерал командував військами Закавказького, Кавказького і Кримського фронтів. Після війни генерал-лейтенант Д. Т. Козлов командував Білоруським військовим округом.

Робота з пошуку родичів усіх інших членів екіпажів триває, і, хочеться сподіватися, принесе результати.

Борис ДУЧЕНКО,
член Всеукраїнської
громадської організації
«Закінчимо війну».

Поиск продолжается

В Республике Беларусь на мемориальном комплексе «Звезда» в 2021 году увековечили имена 67 жертв стационарного лагеря для военнопленных и мирных граждан «Шталаг-354», действовавшего на оккупированной территории Беларуси в н.п. Боровуха в годы Великой Отечественной войны.

ИМЕНА И ФАМИЛИИ павших воинов установлены благодаря уникальной находке – тетради, в которой вел записи один из медиков санитарной части. Предполагается, что это был известный советский военврач, хирург полевого госпиталя Степан Беляев. В тетради собрана информация о 200 погибших и более 500 содержащихся в лагере военнопленных, чьи судьбы еще предстоит уточнить.

Фамилии 106 погибших красноармейцев уже прошли сверку и увековечены на памятных плитах мемориала. Этому поспособствовала кропотливая работа местного поискового отряда «Разведчики воинской славы», студентов Полоцкого госуниверситета, специалистов Новополоцкого горисполкома, военного комиссариата Полоцкого, Россонского районов и города Новополоцка Республики Беларусь.

В списке военнопленных, погибших в 1942 году в Боровухе Полоцкого района Витебской области, который прислали энтузиасты поискового отряда, 53 уроженца Украины.

Организация ветеранов Украины совместно с Украинским Союзом ветеранов Афганистана (воинов-интернационалистов) и органами местной власти проводит активную работу по розыску родственников погибших воинов, чтобы сообщить о судьбах близких им людей, считающихся до наших дней пропавшими без вести.

Благодарная работа, в первую очередь в Запорожской и Винницкой областях, дала первые результаты: найдены родственники рядовых Плотникова Н. М., Замкова И. П., Чекалова В. Ф., Кузика И. Н. Это, в основном, их внуки и внучки, внучатые племянники и племянницы.

Прошло по жизни четыре поколения наших соотечественников, но память о погибших воинах бережно хранится в каждой семье.

Местные власти Беларуси пригласили украинцев посетить место страданий и гибели более 29000 советских воинов и местных жителей. В 1944 году в Боровухе осталось только 5 дворов, 245 – были сожжены нацистами. Все выразили готовность в современных условиях, полных ограничениями, отложить свои дела и отдать дань памяти защитникам Отечества, ставшим жертвами мировой войны.

Пресс-служба УСВА.

В ПАМЯТИ ЧЕТЫРЕХ ПОКОЛЕНИЙ

Ищем родственников воинов, погибших во Второй мировой войне

СПИСОК ВОЕННОСЛУЖАЩИХ – УРОЖЕНЦЕВ УКРАИНЫ, погибших в 1942 г. в «Шталаге-354» (Боровуха Полоцкого р-на Витебской области)

№ п/п	Воинское звание	Фамилия, имя, отчество	Год рождения	Дата гибели	Место рождения (проживания)
1	Рядовой	Кузик Иван Николаевич	1921	17.03.1942	Винницкая обл., Томашпольский р-н, с. Раково
2	Старшина	Сикорский Михаил Иванович	1912	18.03.1942	Винницкая обл., Берский р-н, Ялтушково. Призван Каменским РВК Свердловской обл.
3	Рядовой	Шевчук Василий Васильевич	1921	04.03.1942	Винницкая обл., Гайсинский р-н, с. Жарденовка
4	Рядовой	Бабак Иван Константинович	1905	04.03.1942	Днепропетровская обл., Павлоградский р-н, с. Марьевка. Призван Юргинским РВК Новосибирской обл.
5	Рядовой	Топало Семен Терентьевич	1900	14.03.1942	Днепропетровская обл., Пятихатский р-н, с. Виноградовка. Призван Лохвицким РВК Полтавской обл.
6	Рядовой	Булин Николай Матвеевич	1915	02.03.1942	Сталинская обл., Макеевский р-н, с. Мосино
7	Рядовой	Галаган Николай Иванович	1922	14.03.1942	Сталинская обл., Ольгинский р-н, с. Валерьяновка. Призван Волновским РВК
8	Рядовой	Мостовой Григорий Павлович	1914	20.02.1942	Сталинская обл., Тельмановский р-н, с. Н. Михайловка
9	Рядовой	Никитин Илья Иванович	1911	09.03.1942	Сталинская обл., Мангушский р-н, с. Мангуш
10	Младший лейтенант	Степаненко Иван Антонович	1912	28.02.1942	Житомирская обл., Чудновский р-н, с. Большие Коровинцы
11	Рядовой	Замков Иван Павлович	1923	20.03.1942	Запорожская обл., Приазовский р-н, с. Строгановка
12	Рядовой	Плотников Николай Максимович	1916	10.03.1942	Запорожская обл., Веселовский р-н, с. Матвеевка
13	Рядовой	Чекалов Василий Федорович	1910 (12)	25.02.1942	Запорожская обл., Пологовский р-н, с. Конские Раздоры
14	Рядовой	Шмаков Семен Леонтьевич	1920	11.03.1942	Запорожская обл., Васильевский р-н, с. Скельки
15	Рядовой	Грицута Архип Евдокимович	1911	04.03.1942	Киевская обл., Звенигородский р-н, с. Неморож
16	Рядовой	Игнатенко Константин Григорьевич	1917	03.03.1942	Киевская обл., Иванковский (Розважеский) р-н, Мокрая Корма
17	Рядовой	Король Степан Антонович	1893	08.03.1942	Киевская обл., Броварской р-н, с. Летки
18	Рядовой	Полещук Григорий Осеевич	1920 (19)	10.03.1942	Киевская обл., Тетиевский р-н, с. Тележинцы
19	Рядовой	Севериненко Иван Сазонович	1920	11.03.1942	Киевская обл., Белоцерковский р-н, с. Матуши
20	Рядовой	Грушка Иван Никитович	1919	01.03.1942	Кировоградская обл., Онуфриевский р-н, с. Омельник
21	Рядовой	Бугаев Анатолий Иванович	1907	23.02.1942	Ворошиловградская обл., Сватовский р-н, Сватово
22	Рядовой	Гаркавенко Михаил Платонович	1914	31.03.1942	Ворошиловградская обл., Верхне-Тепловский р-н, с. Нижнетеплое. Призван Ворошиловградским ГВК
23	Рядовой	Гармаш Федот Ефимович	1910 (11)	20.03.1942	Ворошиловградская обл., Беловодский р-н, с. Гармашевка. Призван Ворошиловградским ГВК
24	Рядовой	Горох Пантелей Иванович	1910	27.03.1942	Ворошиловград
25	Рядовой	Завгородний Федор Михайлович	1912	02.03.1942	Ворошиловград
26	Рядовой	Золкин Павел Сергеевич	1914	05.03.1942	Ворошиловградская обл., Верхне-Тепловский р-н, с. Нижне-Тепло. Призван Ворошиловградским ГВК
27	Рядовой	Кочегаров Яков Васильевич	1910	09.03.1942	Ворошиловградская обл., Бобруйский р-н, с. В-Инорец. Призван Ворошиловградским ГВК
28	Рядовой	Уханев Иван Николаевич	1914	02.03.1942	Ворошиловградская обл., Ровеньковский р-н, с. Б.Каменка. Призван Ворошиловградским ГВК
29	Рядовой	Федоренко Павел Иванович	1911	23.03.1942	Ворошиловградская обл., Белокурахинский р-н, с. Демьяновка
30	Рядовой	Трухан Василий Анухриевич	1914	02.04.1942	Львовская обл., Ляшковский р-н, с. Ниновичи
31	Рядовой	Рыжков Николай Ерем.	1919	07.03.1942	Николаевская обл., г. Новый Буг
32	Лейтенант	Буряковский Михаил Николаевич	1921	22.04.1942	Одесская обл., Коминтерновский р-н, с. Коминтерновское
33	Рядовой	Мисьяк Яков Иванович	1918	23.03.1942	Полтава
34	Рядовой	Подгребельный Иван Степанович	1908	23.03.1942	Полтавская обл., Зеньковский р-н, с. Опошня
35	Рядовой	Сухарь Федор Тимофеевич	1909	01.03.1942	Полтавская обл., Миргородский р-н, Камышнянский п/с, с. Остаповка
36	Рядовой	Топало Сергей Терентьевич	1900	14.03.1942	Днепропетровская обл., Пятихатский р-н, с. Виноградовка. Призван Лохвицким РВК Полтавской обл.
37	Рядовой	Гайдабрус Алексей Иванович	1920	24.03.1942	Сумская обл., Ульяновский (Белопольский) р-н, Вировский с/с, с. Виры
38	Рядовой	Патютко Виктор Акимович	1911	17.03.1942	Сумская обл., Красногорский (Миропольский) р-н, с. Осоевка
39	Рядовой	Крысюк Степан Гаврилович	1919	04.03.1942	Тернопольская обл., Золото-Потоцкий р-н, с. Соколов
40	Младший лейтенант	Белов Анатолий Сергеевич	1915	06.03.1942	Харьков
41	Рядовой	Кутаров Михаил Алексеевич	1909	08.04.1942	Харьков
42	Рядовой	Ткаченко Анатолий Игнатьевич	1907	24.02.1942	Харьковская обл. Призван Усть-Лабинским РВК Краснодарского края
43	Рядовой	Шапко Лукьян Макарович	1915	18.03.1942	Харьковская обл. Призван Ворошиловградским РВК Ворошиловградской обл.
44	Рядовой	Сухорыба Федос(сей) Антонович	1915	07.03.1942	Каменец-Подольская обл., Виньковецкий р-н, с. Крутибороды
45	Рядовой	Векленко Василий Елисеевич	1920	28.02.1942	Черкассы
46	Рядовой	Грицута Архип Евдокимович	1921	04.03.1942	Черкасская обл., Звенигородский р-н, с. Неморож
47	Рядовой	Астапенко Петр Иванович	1896	28.03.1942	Черниговская обл., Добрянский р-н, с. Александровка
48	Рядовой	Жалей Василий Романович	1907	14.03.1942	Черниговская обл., Нежинский р-н, с. Верпиевка
49	Рядовой	Булук Петр Иванович	1901	25.03.1942	Черниговская обл., Коропский р-н, с. Буденовка.
50	Рядовой	Куприенко Сергей Иванович	1894 (96)	23.03.1942	Черниговская обл., Семеновский р-н, с. Жадово-2
51	Рядовой	Лось Александр Николаевич	1901	31.03.1942	Черниговская обл., Остерский р-н, с. Двермерка
52	Рядовой	Лудиренко Остап Кириллович	1898 (96)	09.04.1942	Черниговская обл., Добрянский р-н, с. Алешня
53	Рядовой	Приходько Яков Матвеевич	1903	08.03.1942	Черниговская обл., Лосиновский р-н, с. Галица

Спорт і відпочинок

ВРЯТУВАВ ПОБРАТИМІВ У БОЮ

ПРО ЦЕ РОЗПОВІВ організатор змагань, директор Будичанської школи Станіслав Терновий. Цей турнір проводиться понад 30 років поспіль.

«Микола Бричник народився у нашому селі в родині, де виховувалося семеро дітей. Після закінчення нашої школи юнака призвали до армії. Його військова служба проходила в Афганістані, де він і загинув. У школі оформлено музейний куточок з матеріалами про життєвий шлях Миколи. Учні знають біографію мужнього односельця, відвідують і доглядають його могилу. Ми завжди зберігатимемо пам'ять про

У селі Будичани на Житомирщині провели традиційний турнір з міні-футболу на кубок пам'яті воїна-афганця Миколи Бричника, котрий ціною власного життя врятував побратимів у бою.

лодого покоління. Футбольний турнір, який щороку проходить у Будичанах, має не стільки спортивне, скільки патріотичне спрямування, що дуже важливо сьогодні».

У футбольному турнірі взяли участь 7 команд. Перехідний кубок вибороли футболісти села Карлівці (Вільшанська громада), друге місце посіли місцеві гравці з Будичан, третє – села Стівпів (Чуднівська громада). Усіх учас-

ників відзначили грошовими преміями.

До організації футбольних змагань долучилися і надали матеріальну підтримку родина Миколи Бричника, Чуднівська спілка воїнів-афганців, спілка учасників ООС-АТО, Чуднівське козацьке товариство ім. Северина Наливайка та інші спонсори.

За патріотичне виховання молоді та багаторічну організаційну роботу в проведенні футбольного турніру директора Будичанської школи Станіслава Тернового нагородили медаллю «За заслуги» від Української Спілки ветеранів Афганістану.

героя-земляка», – говорить директор школи.

Перед початком футбольних змагань біля пам'ятника Миколи Бричнику в центрі села відбувся мітинг-реквієм. Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять усіх загиблих земляків, які не повернулися живими з Афганістану, а також героїв новітньої історії України, котрі загинули на сході держави, захищаючи її незалежність і територіальну цілісність.

«Микола Бричник загинув у Афганістані 20-річним, ціною власного життя рятуючи своїх побратимів у кровопролитному бою, – розповідає голова Чуднівської спілки воїнів-афганців Володимир Сусол. – За мужність і відвагу він був нагороджений орденами та медалями. Його життєвий шлях, хоча й такий короткий, але героїчний, слугує прикладом для теперішнього мо-

ПЕРЕДПЛАТА-2021

Побратиме, це наша з тобою газета!

Триває передплата на загальнодержавні періодичні видання. Газету Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) «ТРЕТІЙ ТОСТ», де друкуються законодавчі матеріали з питань соціального захисту сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів війни, учасників бойових дій, юридичні консультації, матеріали про життя і роботу організацій УСВА (територіальних, місцевих, районних), спогади, проза і поезія, можна оформити за Каталогом періодичних видань України «Преса поштою» у будь-якому поштовому відділенні.

Оформити передплату з поточних місяців також завжди можна до 16 числа (включно) кожного місяця, що передуює передплатному.

Мінімальний передплатний період – один місяць, максимальний – рік.

Наш індекс – 30224.

Вартість передплати з урахуванням приймання передплати і доставки складає:

- на місяць – 9,72 грн,
- на три місяці – 26,16 грн,
- на шість місяців – 45,32 грн,
- на рік – 86,44 грн.

Підтримуйте газету воїнів-інтернаціоналістів «Третій тост» своєчасною передплатою.

ПРЕС-СЛУЖБА УСВА.

І КОЗАЦЬКИЙ КУЛІШ, І РИБНА ЮШКА

Управління у справах молоді та спорту Шепетівської міської ради на чолі з Наталією Стасюк разом з Шепетівською СВА сім років поспіль з нагоди Міжнародного дня захисту дітей організують велопробіг за маршрутом: центр міста – зона відпочинку біля дороги Шепетівка–Новоград–Волинський.

ВІДКОЛИ винайшли велосипед спливило чимало часу. З роками популярність його тільки росте. А змагання з велоспорту стали невід'ємним атрибутом нашого часу. Але, в основному, використовують велосипед для подорожей та активного відпочинку.

Цього року на старт вийшли близько 150 учасників велопробігу. Більшість з них – діти. Долучилися до них і учні недільної школи та молодь храму Віри, Надії, Любові та їх матері Софії на чолі з протоієреєм Федором Вересюком, який благословив учасників події, та воїном-афганцем», настоятелем храму протоієреєм Анатолієм Вересюком.

У зоні відпочинку велосипедистів чекали справжній козаць-

кий куліш і рибна юшка, які приготували члени Шепетівської Спілки ветеранів Афганістану

Віктор Метельський, Валерій Косога, Валерій Лук'яничук, Олександр Гурінович і голова організації Валерій Окорський. Куліш був нарозхват, та й рибна юшка виявилася смачною: на прохання учасників велопробігу довелося зварити її ще один раз.

Велику вдячність організатори висловили екіпажам швидкої допомоги і поліцейському патрулю, які супроводжували велосипедистів, а також усім тим, хто долучився до цієї події.

Володимир ПИПІЧ, член Шепетівської СВА, учасник бойових дій в Афганістані.

БУКОВИНЦІ ПАМ'ЯТАЮТЬ

«Афганці» Заставнівщини (Чернівецька область) відвідали могили своїх загиблих побратимів – воїнів-інтернаціоналістів, які у різні роки повернулися в цинкових трунах. З їх загибеллю понині не можуть змиритися матері, дорогі та близькі люди, у пам'яті яких вони молоді, світлі, веселі й завзяті. Попереду – життя, юнацькі мрії, цікаві плани, але не судилося...

УЧАСНИКИ поклали квіти до пам'ятника у Заставні, де викарбувано прізвиська семи загиблих земляків.

Перша зупинка – село Шубранець, куди з пекельної азійської країни не повернувся Ростислав Олійовський. На жаль, через недугу на місцевий цвинтар не прийшла мама – Антоніна Іванівна Кропельницька. З представниками районної організації УСВА зустрілися сестри – Тетяна та Ірина.

Далі – Погорілівка. На місцевому цвинтарі спить вічним сном Олександр Іванчак. Бойових побратимів сина завжди була рада бачити мама, але у березні і вона покинула цей світ. На зустріч прийшов брат Микола з дружиною і дітьми.

До Василева не повернувся Тарас Бабич і Михайло Довбня. На жаль, і їхні батьки пішли з життя. З воїнами-афганцями зустрілися сестра Тараса Бабича – Марія, племінник Михайла Довбні – Сергій з дітьми, голова Кадуবেцької ТГ М. Катеринчук.

У селі Хрещатик гостей чекала мама Степана Мороза – Ганна Василівна, вся велика родина, голова Кадуবেцької ТГ М. Катеринчук і староста М. Косоловська.

У війні в Афганістані загинув Степан Лучик із Звениччина. Бойових побратимів сина зустріла мама Марія Дмитрівна з невісткою Галиною.

Матерям надали матеріальну допомогу від Чернівецької райдержадміністрації (кошти вручив перший заступник голови С. Фалібога, який брав участь у поїздки), районної організації УСВА.

Заставнівська спілка ветеранів Афганістану щиро дякує голові Юрковецької ТГ В. Шаферу, голові Чернівецької райдержадміністрації Д. Козарійчуку та його першому заступнику С. Фалібозі, родинам загиблих бойових побратимів. Широ вдячні М. Тофану та В. Бідульцю за наданий для поїздки транспорт.

Василь СТЕЦЮК, голова Заставнівської районної організації УСВА.

Наши не подведут!

ПОМОГ АФГАНСКИЙ ОПЫТ

В Бердянске три человека спасли жизнь детей, тонувших в море. 7-летнего мальчика и 9-летнюю девочку удалось реанимировать.

КАК СООБЩАЕТ Pro Berdyansk.biz, стали известны имена спасителей – отдыхающих санатория «Нефтехимик Украины».

Бывший работник шахты из Днепропетровской области Роман Борисенко спал на пляже, когда его разбудила перелуганная женщина – мама одного из детей. Дети были далеко от берега. Мужчина вынес на руках мальчика.

– Женщина растолкала меня с криками «спасите». Шторм, дети – далеко, я зашел в море и поплыл. Мальчик находился гораздо дальше девочки, двое мужчин плыли с ним, потом они посадили ребенка мне на плечи. С пацаном я приплыл, а на берегу девочке уже делали искусственное дыхание, – вспоминает Роман.

Девочке оказывал помощь другой отдыхающий. По словам очевидцев, родители ребенка кричали, чтобы он ее не трогал, но мужчина, несмотря ни на что, продолжал проводить реанимационные мероприятия, и это ему стоило невероятных усилий: у него одна нога, на другой – протез. Этим спасателем оказался Сергей Шинкорук (на снимке).

– Я после обеда шел в корпус, услышал крики о помощи, подо-

шел, смотрю, девочка лежит, начал спасать – долго не думал, – вспоминает житель Днепропетровской области, участник боевых действий в Афганістані Сергей Шинкорук.

Помогать ему принялся медработник из Запорожья Валентина Николаева.

– Мужчина активно оживлял, девочку, делая массаж сердца и искусственное дыхание. Это очень трудно, имея такую инвалидность. Позже мы менялись с ним и другими отдыхающими, которые оказывали экстренную помощь, – рассказала она.

Спасатели детей героями себя не считают, потому что, говорят, сделали то, что на их месте сделал бы каждый.

ТТ
ТРЕТІЙ ТОСТ

Свідчення про реєстрацію
КВ 839 від 18.07.1994 р.

Газета заснована у липні 1991 року

ЗАСНОВНИК: УКРАЇНЬСЬКА СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ АФГАНІСТАНУ (ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ)

РЕДАКЦІЯ НЕ ЗАВЖДИ ПОДІЛЯЄ ПОЗИЦІЮ АВТОРІВ І НЕ МАЄ МОЖЛИВОСТІ ПОВЕРТАТИ РУКОПИСИ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ – НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ. ЗА ТОЧНІСТЬ І ДОСТОВІРНІСТЬ ВИКЛАДЕНИХ ФАКТІВ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСЕ АВТОР.

НАША АДРЕСА:

01054, М. КИЇВ, ВУЛ. ЯРОСЛАВІВ ВАЛ, 36Е.

ТЕЛ. 272-47-45, ФАКС 272-50-42.

E-MAIL: USVA2007@UKR.NET

САЙТ: WWW.USVA.ORG.UA

ПІДПИСАНО ДО ДРУКУ 25.06.2021 р.

ВЕРСТКА І ДРУК «ТРЕЙД-ІНФОРМ»

Тираж 2450. Зам. 22-23-2021.

ІНДЕКС 30224.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ